

Challenges of Iran's Judicial System in the Process of Detecting Crimes against Children and Women

Ghobad Naderi¹, Saleh Abdinezhad^{*2}, Alireza Shekarbeigi³

1. Department of Law, Kish International Branch, Islamic Azad University, Kish Island, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Law, Kish International Unit, Islamic Azad University, Kish Island, Iran. (Corresponding Author)

3. Assistant Professor, Department of Law, Payame Noor University, Tehran, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Type of Article:

Original Research

Pages: 237-249

Corresponding Author's Info

ORCID: 0000-0000-0000-0000

TELL: +980000000000

Email: salehlawyer29@gmail.com

Article history:

Received: 03 May 2025

Revised: 08 Jul 2025

Accepted: 17 Aug 2025

Published online: 23 Sep 2025

Keywords:

Judicial System, Judicial Challenges, Crime Detection, Children's and Women's Crimes, Iranian Law.

ABSTRACT

The process of criminal investigation in Iran is carried out with the cooperation and coordination of the police and the judicial system, which is very important. The law on protection of children and women shows the signs of the difference in criminal policy in dealing with crimes against children in Iran's criminal law. Challenges and solutions of criminalization of state crimes are also discussed. It deals with the judicial challenges of the criminalization process in crimes against children and women in Iran, various issues such as the lack of accurate reporting of crimes, lack of legal evidence, delays in processing cases, lack of proper facilities to support the victims, and deficiencies in the training of judges and judicial staff. is paid. These challenges cause incapacity in the judicial process and the access of women and children to justice. In order to solve judicial challenges, it is necessary to pay attention to the formulation of laws, proper training of judicial employees, increasing public awareness and creating appropriate legal structures and organizations. In any case, to face these challenges, while strengthening the legal framework and improving the law enforcement capacity, it is necessary to increase data collection mechanisms and raise awareness about the rights of children and women in order to provide support services to them.

This is an open access article under the CC BY license.

© 2025 The Authors.

How to Cite This Article: Naderi, GH; Abdinezhad, S & Shekarbeigi, A (2025). "Challenges of Iran's Judicial System in the Process of Detecting Crimes against Children and Women". *Journal of Comparative Criminal Jurisprudence*, 5(3): 237-249.

انجمن علمی فقه‌پژای تطبیقی ایران

فصلنامه فقه‌پژای تطبیقی

www.jccj.ir

فصلنامه فقه‌پژای تطبیقی

دوره پنجم، شماره سوم، پاییز ۱۴۰۴

چالش‌های نظام قضایی ایران در فرایند کشف جرایم اطفال و زنان

قباد نادری^۱، صالح عبدی‌نژاد^{۲*}، علیرضا شکرپیگی^۳

۱. گروه حقوق، واحد بین‌المللی کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران.

۲. استادیار، گروه حقوق، واحد بین‌المللی کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران. (نویسنده مسؤول)

۳. استادیار، گروه حقوق، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

چکیده

روند تحقیقات جنایی در ایران با همکاری و هماهنگی پلیس و دستگاه قضایی صورت می‌گیرد که بسیار حائز اهمیت است. قانون حمایت از اطفال و زنان نشانه‌های تفاوت سیاست کیفری در برخورد با جرایم علیه اطفال را در حقوق کیفری ایران نشان می‌دهد. چالش‌ها و راه‌حل‌های جرم‌انگاری جرایم دولتی نیز مورد بحث قرار می‌گیرد. چالش‌های قضایی فرآیند جرم‌انگاری در جرایم علیه کودکان و زنان در ایران می‌پردازد، موضوعات مختلفی، از جمله عدم گزارش دقیق جرایم، فقدان ادله قانونی، تأخیر در رسیدگی به پرونده‌ها، عدم وجود تسهیلات مناسب برای حمایت از آسیب‌دیدگان و نقص در آموزش قضات و کارکنان قضایی پرداخته شده است. این چالش‌ها باعث ناتوانی در روند قضایی و دسترسی زنان و کودکان به عدالت می‌شود. برای حل چالش‌های قضایی توجه به تدوین قوانین، آموزش صحیح کارکنان قضایی، افزایش آگاهی عمومی و ایجاد ساختارها و تشکل‌های قانونی مناسب ضروری است. درهرحال، برای مقابله با این چالش‌ها، ضمن تقویت چهارچوب قانونی و بهبود ظرفیت اجرای قانون، باید نسبت به افزایش سازوکارهای جمع‌آوری داده‌ها و ارتقای آگاهی راجع به حقوق کودکان و زنان برای ارائه خدمات حمایتی نسبت به آنان امری ضروری است.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات: ۲۳۷-۲۴۹

اطلاعات نویسنده مسؤول

کد اریکد: ۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰

تلفن: +۹۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

ایمیل: salehlawyer29@gmail.com

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۳/۰۲/۱۴۰۴

تاریخ ویرایش: ۱۷/۰۴/۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۲۶/۰۵/۱۴۰۴

تاریخ انتشار: ۰۱/۰۷/۱۴۰۴

واژگان کلیدی:

دستگاه قضایی، چالش‌های قضایی، کشف

جرم، جرایم اطفال و زنان، حقوق ایران.

خوانندگان این مجله، اجازه توزیع، ترکیب مجدد، تغییر جزئی و کار روی حاضر به صورت غیرتجاری را دارند.

© تمامی حقوق انتشار این مقاله، متعلق به نویسنده می‌باشد.

مقدمه

امروزه دیگر مانند گذشته به مسأله ارتکاب جرم به‌طور کلی و جرایم اطفال و زنان به‌طور اخص، با رویکردی منفعلانه مورد ملاحظه قرار نمی‌گیرد و مادامی که از اندیشه کیفر اطفال منسوخ و دیدگاه به تربیت‌پذیری آنان در میان اندشمندان علم حقوق کیفری ایجاد شده است، تجویز سیاست‌گذاری نهادهای قضایی بر امکان اصلاح و توسعه رشد اخلاقی این گروه از مرتکبین استوار است. آنچه موجب شده تا بررسی جرایم ارتكابی از سوی اطفال و زنان مورد مطالعه قرار گیرد و توجه ویژه بدان شود، معیارهای خاصی است که ضمن این که از حیث نوع جرم و نحوه ارتکاب آن در این دسته از مرتکبین قابل ملاحظه است، بلکه به‌علت ویژگی‌های جسمی و روانی آنان موجب شده است تا جهت فقد رشد عقلانی از منظر قواعد حقوقی در موقعیتی متفاوت از سایرین قرار گیرد (آبروشن و همکاران، ۱۴۰۰: ۳۱۷-۳۱۹).

مسأله ارتکاب جرایم توسط اطفال و زنان و البته چهارچوب رویارویی با آن ضرورت دارد تا مورد سنجش روش‌های انحرافی و ناهنجارهای ناشی از آن در نظام اجتماعی قرار گیرد، البته باتوجه به وجود وجه افتراق علت‌های ارتکاب جرم توسط این دسته از مرتکبین و نیز وجود حساسیت روانی و اجتماعی این طبقه از نظام اجتماعی، امکان آسیب‌پذیری آنان نسبت به سایرین بیشتر است. بنابراین در این ارتباط باید از روشی بهره گرفت که امکان پاسخ‌دهی را افزایش دهد.

در فرآیند کشف جرم، هماهنگی و تعامل پلیس و دستگاه قضایی برای موفقیت و کارآمدی این فرآیند ضروری است. پلیس به‌طور کلی مسؤولیت رسیدگی و جمع‌آوری شواهد و اطلاعات اولیه جرم را برعهده دارد، درحالی که سیستم قضایی وظیفه ارزیابی ادله، صدور دستورات قضایی و اجرای عدالت را برعهده دارد. تعامل مؤثر بین این دو سازمان باعث افزایش سرعت و کارایی در تحقیقات، افزایش دقت در تحقیقات و تضمین حمایت از حقوق متهمان و قانون‌گذاران خواهد شد. بنابراین همکاری فعال و هماهنگ پلیس و دستگاه قضایی در روند تحقیقات کیفری بسیار حائز اهمیت است.

لازم به‌ذکر است باتوجه به وجود ضعف انجام تحقیقات مقدماتی نزد ضابطین دادگستری در فرآیند تحقیقات در نظام دادرسی برای اطفال و زنان، چالش‌های قابل ملاحظه‌ای در نظام قضایی ایجاد کرده است. از این‌رو، اقدامات لازم درخصوص اطفال و حتی زنان نظیر مصاحبه و تحقیق، تشخیص چگونگی قضا‌زدایی، بهره‌گیری از جایگزین‌های دستگیری، تعیین نوع جرم و طبقه‌بندی مرتکبین، دستگیری و بازداشت به‌مثابه آخرین سازوکار و نحوه ارجاع پرونده به مراجع قضایی، به‌عنوان اموری ضروری به‌شمار می‌آیند. این درحالی است که برخلاف سازوکارهای قضا‌زدایی که فقط غایت از آن پرهیز از امکان ورود به ساختار مراجع قضایی در امور کیفری را بدون ارائه سازوکاری در جایگزین‌سازی دیگر کیفرهای ارائه می‌دهد، روش‌های جدید قضا‌زدایی است که ضمن پیشگیری از امکان ورود به مراجع قضایی، مبادرت به ارائه پیشنهادهایی اجتماع‌محور برای حل و فصل اخلاقی ناشی از ارتکاب جرم و یا اصلاح روابط در جامعه می‌کند.

درخصوص ضرورت نگارش این پژوهش اذعان می‌گردد که در حقوق کیفری ایران با تصویب قوانین حمایت از اطفال و نوجوانان، نشانه‌هایی از پذیرش سیاست کیفری افتراقی در برخورد با جرایم علیه اطفال شناسایی شده است. این اقدام نشان‌دهنده توجه و عنایت قانون‌گذار ایران به حقوق کودکان و نوجوانان است. همچنین مقالات پژوهشی نشان می‌دهد که آزار و اذیت زنان یکی از چالش‌های حقوقی است که نیاز به تحلیل دقیق دارد. این تحلیل‌ها می‌تواند به بهبود قوانین و سیاست‌های مربوط به حمایت از زنان و پیشگیری از آزار و اذیت جنسی و خشونت علیه آن‌ها کمک کند. این نکات نشان‌دهنده پیشرفت و تلاش برای بهبود وضعیت حقوق بشر و برابری جنسیتی در جامعه است.

البته این مقاله درصدد است تا با بهره‌گیری از روش تحقیق توصیفی تحلیلی و استفاده از داده‌ها به شیوه اسنادی و سنجش مقررات بر پایه اسناد و منابع مکتوب و نیز مطالعه و واکاوی دیدگاه‌های صاحب‌نظران حقوقی با ابزار فیش‌برداری مبادرت به سنجش چالش‌های قضایی در فرآیند جرم‌یابی جرایم اطفال و زنان در حقوق ایران و پاسخ به این پرسش که «آیا حقوق

مال و سایر حقوق شهروندان تأکید دارد. به‌طور کلی پلیس به‌عنوان یک نیروی انتظامی با تلاش برای برقراری نظم و اجتناب از جرم و تخلف به برقراری آرامش و اعتبار جامعه کمک می‌کند (بارانی، ۱۳۹۸: ۱۸).

۱-۱- مفهوم کارکردی پلیس

در هر جامعه‌ای نیروی انتظامی نقش حیاتی در حفظ امنیت و نظم دارد. این نهاد با تأکید بر پیشگیری پلیسی، با ایجاد ساختارها و به‌کارگیری پلیس محلی نظم و آرامش را در جوامع مختلف حفظ می‌کند. همچنین تحقق اهداف پیشگیری کیفری و غیرکیفری توسط نیروهای پلیس از اهمیت بالایی برخوردار است. پلیس با تأکید بر پیشگیری اجتماعی و پیشگیری موقعیتی، بر کاهش زمینه‌های فردی و اجتماعی که ممکن است منجر به جرایم شود، تمرکز دارد. سازمان پلیس به‌عنوان یک سازمان دولتی به‌عنوان حافظ اصلی امنیت و برقراری نظم در جامعه شناخته می‌شود (اصغرزاده و نوبهار، ۱۳۹۴: ۱۵).

۲- تکالیف ضابطین

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران وظایف اساسی، از جمله برقراری نظم و امنیت، تأمین آسایش عمومی و فردی، مقابله با خطرات و حفظ امنیت و برقراری نظم را برعهده دارد. این نهاد همچنین در شناسایی هویت، کشف علمی جرایم، مبارزه با مواد مخدر، قاچاق، فساد و فساد، حفظ آثار جرم، دستگیری مجرمان، جلوگیری از فرار آنان و اجرای دستورات قضایی نقش دارد. این فعالیت‌ها به‌منظور حفظ امنیت و تضمین حقوق شهروندان و پایبندی به قوانین کشور انجام می‌شود (اعظم کریمایی و همکاران، ۱۳۸۹: ۷-۵).

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با مسؤولیت‌های گسترده‌ای مواجه است که برای حفظ نظم، امنیت و رعایت قوانین در جامعه بسیار مهم است. این مسؤولیت‌ها شامل برقراری نظم و امنیت، تأمین آسایش عمومی و فردی، مبارزه با مواد مخدر و قاچاق، مبارزه با فساد و فساد، پیشگیری از جرم، کشف جرم، حفظ آثار و علل وقوع جرم، دستگیری متهمان و مجرمان، نظارت بر اماکن عمومی است و انجام سایر امور مربوط به آن‌ها، همکاری با سایر نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در مواقع لزوم، همکاری با دبیرخانه پلیس

ایران امکان رفع چالش‌های قضایی را در فرایند جرم‌یابی جرایم اطفال و زنان را داراست؟» نماید. لازم به‌ذکر است این مقاله از نظر نوآوری و توجه به رویکردهای نوین حاکم در فرایند جرم‌یابی سعی بر آن دارد تا ضمن مذاقه و تبیین فرایند جرم‌یابی در این دسته از جرایم ارتكابی، نسبت به وضعیت و قلمرو حقوق ایران در قبال ظرفیت نظام قضایی در رفع چالش‌های موجود در جرم‌یابی جرایم موصوف مراتب را مورد سنجش و ارزیابی قرار دهد، در ضمن پژوهش‌هایی که تاکنون منتشر شده است، این مسائل را بدین‌وصف مورد بررسی قرار نداده‌اند.

۱- مفهوم قانونی پلیس (مفهوم پلیس براساس قانون)

در نظام جمهوری اسلامی ایران، نیروی انتظامی به‌عنوان نماینده اقتدار و قدرت نظام براساس ماده ۳ قانون تشکیل نیروی انتظامی مصوب ۱۳۷۸ برای حفظ امنیت و نظم تشکیل می‌شود. در جامعه علاوه بر این، در اصطلاحات روزمره، کلمه پلیس به‌معنای پلیس، نظم‌دهنده، پاسبان، بازرس و اداره پلیس به‌کار می‌رود. حقوق دانان و نظریه‌پردازان علم حقوق نیز تعاریف و مفاهیم مختلفی را برای واژه پلیس ارائه کرده‌اند که هر یک به تحلیل و تبیین نقش و عملکرد پلیس در جامعه می‌پردازند. پلیس به‌عنوان یک سازمان دولتی وظیفه برقراری نظم و امنیت در جامعه را برعهده دارد. این سازمان طبق قوانین و با رعایت وظایف و اختیارات قانونی خود در راستای حفظ امنیت و حقوق شهروندان فعالیت می‌کند. همچنین در برخی موارد پلیس به‌عنوان مجموعه قوانینی شناخته می‌شود که از سوی مقامات دولتی بر شهروندان، به‌عنوان واسطه بین جامعه و نظام حقوقی کشور تحمیل می‌شود. این نقش پلیس در حصول اطمینان از اجرای قوانین و حفظ امنیت جامعه بسیار مهم است و نشان‌دهنده تعهد آن به حفظ نظم و امنیت عمومی است. در تحقیقاتی که درخصوص رابطه حقوق شهروندی و پلیس انجام شده است، به نقش پلیس در حفظ حقوق شهروندی و حفظ آرامش و نظم عمومی پرداخته شده است. پلیس با اجرای دستورات قانونی و تلاش برای حفظ نظم و آرامش عمومی نقش مهمی در جامعه هر کشور ایفا می‌کند. هدف اصلی پلیس در جامعه یک کشور به‌عنوان یک دستگاه اجرایی، حفظ نظم و آرامش عمومی است. این قانون بر نقش اساسی پلیس در تأمین امنیت و حمایت از حقوق شهروندان، از جمله حفاظت از جان،

و کنترل مرزها و اجرای قوانین و مربوط به گذرنامه و ورود اتباع خارجی، همکاری با سازمان‌ها و واحدهای اطلاعاتی کشور و حفاظت از شخصیت‌های داخلی و خارجی می‌باشد. همچنین نهاد ناجا در تأمین نظم و امنیت عمومی و فردی، مقابله با خرابکاری، تروریسم، شورش و فعالیت علیه امنیت کشور نقش بسزایی دارد (مردانی و میرشکاران، ۱۴۰۱: ۹۳-۱۲۷).

نیروی انتظامی در جمهوری اسلامی ایران وظایف گسترده‌ای را برعهده دارد که شامل موارد زیر است:

۱- برقراری نظم و امنیت: این نیرو وظیفه تأمین آسایش عمومی و فردی جامعه را به‌منظور حفظ امنیت عمومی برعهده دارد.

۲- مقابله با تهدیدات و جرایم: نیروی انتظامی برای حفظ امنیت جامعه وظیفه مبارزه قاطع با هرگونه تهدید و جنایت را برعهده دارد.

۳- مبارزه با مواد مخدر و قاچاق: این نهاد به‌منظور حفظ سلامت جامعه در امر مبارزه با مواد مخدر و قاچاق فعالیت دارد.

۴- کشف جرایم و اجرای دستورات قضایی: نیروی انتظامی وظیفه کشف جرایم، بازرسی، رسیدگی، دستگیری مجرمان و اجرای دستورات قضایی را برعهده دارد.

۵- نظارت بر اماکن عمومی: این نهاد وظیفه نظارت بر اماکن عمومی را برعهده دارد و در مواقع لزوم با سایر نیروهای مسلح همکاری می‌کند. نیروی انتظامی به‌عنوان شاخه‌ای از نیروهای مسلح کشور در سال ۱۳۷۰ تأسیس شد و با تغییرات ساختاری درجهت ارتقای عملکرد خود فعالیت خود را ارتقا داد (مردانی و میرشکاران، ۱۴۰۱: ۹۳-۱۲۷).

نیروی انتظامی یکی از نهادهای حیاتی و مهم جامعه است که با وظایف مختلفی، از جمله پیشگیری از وقوع جرم، نیروی انتظامی، ارائه خدمات پشتیبانی، پاسخگویی به شرایط اضطراری و آموزش جامعه در زمینه‌های مختلف، امنیت عمومی و فردی را تأمین می‌کند. معاون اجتماعی نیروی انتظامی نقش پررنگ و تأثیرگذاری دارد، زیرا با اقدامات

بین‌المللی (اینترپل)، کنترل و حراست از مرزهای جمهوری اسلامی ایران و اجرای معاهدات و پروتکل‌های تصویب‌شده در مرز این وظایف بیانگر نقش بسیار مهم نیروی انتظامی در برقراری نظم، امنیت و رعایت قوانین در جامعه است (مردانی و میرشکاران، ۱۴۰۱: ۹۳-۱۲۷).

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران دارای طیف وسیعی از مسؤولیت‌ها و وظایف است. براساس ماده ۴ قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مسؤولیت‌ها و وظایف نیروی انتظامی شامل حفظ نظم و امنیت، تأمین رفاه عمومی و فردی و انجام امور، از قبیل مبارزه با قاچاق مواد مخدر، شناسایی و علمی است. کشف جرایم، مبارزه با فساد و منکر، پیشگیری از وقوع جرم، کشف جرایم، تفتیش و تحقیق، حفظ ادله و دلایل وقوع جرم، دستگیری مظنونین و مجرمان، جلوگیری از فرار و مفقودشدن و اجرا و صدور احکام قضایی. علاوه بر این، نیروی انتظامی به‌عنوان یک سازمان اطلاعاتی، اطلاعات محرمانه جرایم و تخلفات اجتماعی، از جمله سرقت، جنایت، فساد، کلاهبرداری، قاچاق مواد مخدر و فعالیت‌های مشابه را حفظ می‌کند (مردانی و میرشکاران، ۱۴۰۱: ۹۳-۱۲۷).

وظایف قضایی در نیروی انتظامی شامل اجرای دستورات مراجع قضایی، نظارت بر ضابطان قضایی و ارائه آموزش‌های لازم به آنان می‌باشد. ضابطین خاص شامل مقامات و مأموران است که براساس قوانین خاص، وظایف ضابطین را برعهده دارند. ضابطان دادگستری نیز بخش مهمی از سیستم عدالت کیفری هستند و وظیفه کشف جرایم را برعهده دارند. به‌طور کلی وظایف ضابطان نظامی شامل نظارت بر حسن اجرای وظایف افسران، گزارش جرایم به مراجع قضایی و همکاری با تحقیقات و مقامات نظامی و انتظامی است (اعظم کریمایی و همکاران، ۱۳۸۹: ۷-۵).

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۰ تأسیس شد و با نیروی انتظامی، ژاندارمری و کمیته انقلاب اسلامی ادغام شد، مسؤولیت‌های گسترده‌ای دارد. این مسؤولیت‌ها شامل امنیت، نظامی، مبارزه با جرایم، مواد مخدر، قاچاق، جرم و فساد، شناسایی و کشف جرایم، حفظ آثار و علل وقوع جرم، بازرسی و تحقیق، حفاظت از حریم اماکن غیرنظامی، حفاظت

در آیین دادرسی کیفری ایران، حضور مراجع قضایی در صحنه برخی از جرایم بسیار حائز اهمیت است. این مقامات، از جمله دادستان نقش مهمی در روند رسیدگی به جرایم دارند.

رسیدگی و استیفای حقوق بزه‌دیدگان و فصل خصومت در اعلام جرایم و شکایات را برعهده دارند. همچنین ضابطان نیز مکلف به اجرای دستورات مراجع قضایی هستند. این اقدامات تضمین‌کننده عدالت و برقراری نظم در جامعه است و نقش به‌سزایی در پیشگیری از وقوع جرم و امنیت عمومی دارد (خرسندآستانجین و ارجمند، ۱۳۹۸: ۶۷-۷۵).

۳-۲- صدور دستورهای قضایی نامتناسب و غیرقابل اجرا

در قانون نحوه اجرای احکام مدنی، ماده ۳ به این موضوع اشاره دارد که حکمی که موضوع آن مشخص نشده است، قابل اجرا نیست. در این صورت حکم باید به‌صورت حکم دادگاه برای اجرای حکم باشد. در این قانون در ماده ۵ نیز به نکاتی، از جمله صدور اجرائیه توسط دادگاه بدوی اشاره شده است. در قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات سال ۱۳۹۴، صدور دستورات قضایی نامتناسب و غیرقابل اجرا ذکر نشده است. این قانون برای کشف جرم، تعقیب متهم، تحقیقات مقدماتی، میانجی‌گری، صلح بین طرفین، آیین دادرسی و سایر امور مربوط به عدالت وضع شده است (نجفی توانا و نظری، ۱۳۹۲: ۶۲).

۳-۳- عدم آشنایی کامل مقامات قضایی با فرآیندهای جرم‌یابی

عدم آشنایی کامل مراجع قضایی با فرآیندهای جرم‌انگاری می‌تواند اثرات منفی بر روند تعدیل کیفری داشته باشد. این عدم آشنایی ممکن است باعث ناکارآمدی در اجرای قوانین و مقررات مربوط به تعدیل کیفری شود. برای حل این مشکل آموزش و آشنایی مراجع قضایی با فنون کشف جرم و ابزارهای تحقیق ضروری است. این اقدامات می‌تواند منجر به بهبود فرآیندهای قضایی و اجرای عدالت کیفری شود و از بروز تعدیل‌های کیفری نامطلوب جلوگیری کند (نجفی توانا و نظری، ۱۳۹۲: ۶۱).

فرهنگی مناسب، پیشگیری از بسیاری از جرایم را بهبود بخشیده و جوانان را با حضور کارشناسان در دانشگاه‌ها و مدارس آگاه کرده است. برقراری نظم و امنیت، تأمین آسایش عمومی و فردی، برخورد قاطع با جرایم و تأکید بر پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، از جمله وظایف نیروی انتظامی است. همچنین فرمانده نیروی انتظامی تأکید کرد: معاونت اجتماعی باید وظایف خطیر خود را ارتقا داده و پیشگیرانه و پیشگیرانه عمل کند، بنابراین با تأکید بر پیشگیری، آموزش و حفظ قانون، نقش نهاد نیروی انتظامی در تأمین امنیت اجتماعی بسیار مهم است و به حفظ نظم و آسایش عمومی جامعه کمک می‌کند (اعظم کریمایی و همکاران، ۱۳۸۹: ۷-۵۰).

۳-۳- علل و عوامل مرتبط با دستگاه قضایی

درخصوص علل و عوامل مرتبط با دستگاه قضایی باید مراتب ذیل را بیان داشت:

- ۱- فساد و میانجی‌گری قضایی: این عوامل باعث افزایش یا کاهش روزانه دعاوی و حجم دستگاه قضایی می‌شود.
- ۲- نقش ساختار قضایی: نقش ساختار قضایی در افزایش یا کاهش روزانه دعاوی و حجم دستگاه قضایی مهم است.
- ۳- نقش قوانین موضوعه: نقش قوانین موضوعه در افزایش یا کاهش روزانه دعاوی و حجم دستگاه قضایی مهم است.
- ۴- نقش قاضی پرونده: نقش قاضی پرونده در افزایش یا کاهش روزانه دعاوی و حجم دستگاه قضایی مهم است.
- ۵- نقش ضابطان و ضابطان دادگستری: نقش ضابطان و ضابطین دادگستری در افزایش یا کاهش روزانه دعاوی و حجم دستگاه قضایی مهم است.
- ۶- عوامل محیطی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی: مهم است که جرایم ارتكابی در هر حوزه قضایی با عوامل محیطی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی آن منطقه مرتبط باشد.
- ۷- عوامل تخلفات انضباطی قضات: این عوامل باعث تخریب جامعه و انحراف از مسیر قضایی می‌شود.

۳-۱- عدم حضور مقامات قضایی در صحنه‌های برخی از جرایم

۳-۴- عدم وجود جدیت در پیگیری برخی از پرونده‌ها از سوی دادسرا

عدم دسترسی به پرونده‌های قضایی می‌تواند ناشی از چالش‌ها و محدودیت‌های حق دسترسی باشد که ممکن است وکیل را از دسترسی به اطلاعات لازم برای پیگیری پرونده محروم کند. این موضوع می‌تواند منجر به ناتوانی وکیل در ارائه بهترین خدمات حقوقی به موکل شود. برای رفع این مشکل، وکیل باید با دقت و با استفاده از روش‌های قانونی مناسب سعی در رفع محدودیت‌ها و چالش‌های حق دسترسی خود داشته باشد. این شامل اقدامات قانونی مانند درخواست اطلاعات بیشتر، درخواست تجدید نظر در تصمیمات قضایی یا حتی اعتراض به سوءرفتار احتمالی است. همچنین همکاری با نهادهای حقوق بشری و جامعه مدنی نیز می‌تواند در رفع این نوع محدودیت‌ها مؤثر باشد (شهبانقی و مقیمی، ۱۴۰۲: ۱۴۰۲).

۳-۵- وجود برخی دیدگاه‌های نامناسب مقامات قضایی نسبت به ضابطان

ضابطان در برقراری عدالت و اجرای قوانین نقش حیاتی دارند. برای انجام صحیح وظایف خود، آموزش آیین دادرسی کیفری از اهمیت بالایی برخوردار است. این آموزش‌ها به افسران کمک می‌کند تا با چالش‌های پیش رو، روبه‌رو شوند و بهترین تصمیم‌ها را بگیرند. همچنین تعیین تکلیف مسؤولان خاص و تعریف دقیق آن‌ها بسیار حائز اهمیت است، زیرا این اقدام موجب ارتقای عملکرد و عدالت در فرآیند عدالت می‌شود. درنهایت رعایت حقوق افراد و تعیین صحیح وظایف ضابطان دادگستری موجب افزایش اعتماد عمومی به دستگاه قضایی و کمک مؤثری به تحقق عدالت می‌شود. وجود برخی نگاه‌های نامناسب مراجع قضایی به ضابطان می‌تواند مشکلات و ناراحتی‌هایی را در جامعه به‌دنبال داشته باشد. این موضوع اهمیت آگاهی و آموزش صحیح مراجع قضایی نسبت به ضابطین را نشان می‌دهد. برای حل این‌گونه مسائل، تدوین برنامه‌های آموزشی مناسب جهت آشنایی مراجع قضایی با قواعد و اصول قانونی ضروری است. همچنین ترویج فرهنگ احترام و توجه به حقوق همه افراد جامعه می‌تواند به بهبود روابط مراجع قضایی و ضابطین کمک کند (کشتکار و همکاران، ۱۴۰۰: ۷۱۷-۷۳۵).

۳-۶- تأثیر افزایش تعامل پلیس و دستگاه قضایی بر فرآیند جرم‌یابی

افزایش تعامل پلیس و دستگاه قضایی در فرآیند کشف جرم امری بسیار حیاتی است که می‌تواند به بهبود عملکرد و کارایی این فرآیند کمک کند. این تعامل می‌تواند منجر به افزایش تبادل اطلاعات، هماهنگی بیشتر در تحقیقات، افزایش سرعت و دقت در تصمیمات قضایی و بهبود کارایی در پیگیری و رسیدگی به پرونده‌های جنایی شود. با افزایش هماهنگی و تعامل بین این دو نهاد، مسائل حقوقی و کیفری با سرعت و دقت بیشتری بررسی می‌شود که درنهایت منجر به افزایش عدالت و کاهش جرایم می‌شود.

۴- مدیریت زمان

تعامل پلیس و دستگاه قضایی بسیار مهم است، زیرا می‌تواند به کاهش میزان جرم و پیشگیری از وقوع جرم کمک کند. این تعاملات باعث افزایش هماهنگی و همکاری بین دستگاه‌های اجرایی می‌شود که باعث ارتقای فعالیت پلیس و دستگاه قضایی در زمینه پیشگیری از وقوع جرم و رسیدگی به پرونده‌های مجرمانه می‌شود. تحقیقات نشان داده است که این تعاملات در ارتقای کارایی دستگاه‌های قضایی و پلیسی مؤثر بوده و نقش مؤثری در کاهش میزان جرم و جنایت دارد. این نتایج نشان می‌دهد که تأثیر تعامل پلیس و دستگاه قضایی در فرآیند کشف جرم، علاوه بر ارتقای کارآمدی دستگاه قضایی و پلیس، منجر به کاهش نرخ جرم نیز می‌شود. این روند بهبود عملکرد دستگاه‌های اجرایی را در زمینه حفظ امنیت عمومی و رعایت قوانین به‌ویژه در پیشگیری از وقوع جرم و رسیدگی به پرونده‌های مجرمانه تضمین می‌کند (کاملی و امیدی کاردان، ۱۳۸۹: ۶).

۴-۱- پیشگیری از وقوع جرایم سریالی

برای پیشگیری از وقوع جرایم زنجیره‌ای، هماهنگی و همکاری پلیس و دستگاه قضایی بسیار حائز اهمیت است. افزایش اقدامات سخت‌گیرانه و اجرای مجازات‌های مناسب می‌تواند به کاهش جرایم کمک کند. همچنین بررسی عوامل اجتماعی و وضعیت کیفری و ارائه راهکارهای پیشگیرانه در این زمینه نقش به‌سزایی دارد. دستگاه قضایی و پلیس باید نقش فعال و

۴- کاهش هزینه: با بهبود فرآیندهای کشف جرم و کاهش زمان دریافت آن، هزینه‌های مالی ناشی از فعالیت پلیس و دستگاه قضایی به میزان قابل توجهی کاهش می‌یابد (کنعانی و همکاران، ۱۳۹۹: ۹۱-۱۲۲).

بنابراین تأثیر افزایش تعامل پلیس و دستگاه قضایی در کنار صرفه‌جویی در تجهیزات سازمانی موجب بهبود عملکرد و کارایی در فعالیت‌های کشف جرم خواهد شد.

۵- چالش‌های قضایی فرایند جرم‌شناسی در جرایم اطفال و زنان در ایران

در ایران چالش‌های قضایی در فرآیند جرم‌شناسی مربوط به جرایم کودکان و زنان است. تحلیل‌ها نشان می‌دهد که مسؤولیت کیفری اطفال و بحران بین دختر و پسر بین بلوغ کیفری سن برابری و نیز مسؤولیت کیفری نوجوانان و پیشگیری از بزهکاری از موضوعات مهم جرم‌شناسی است. همچنین تخصص دادگاه‌های ایران و ایتالیا برای رسیدگی به جرایم اطفال نشان از تحقیقات گسترده در این زمینه دارد. همچنین بررسی آماری جرایم زنان در ایران نیز برای این تحقیقات حائز اهمیت است.

۵-۱- کمبود منابع و تجهیزات مدرن

کمبود منابع و تجهیزات مدرن در ایران می‌تواند بر چالش‌های قضایی فرآیند جرم‌شناسی در جرایم اطفال و زنان بیفزاید و تأثیرات نامطلوبی بر ورود افراد به فرآیند قضایی بگذارد. همچنین عدم بررسی همه‌جانبه آسیب‌شناسی حقوق زنان در نظام عدالت کیفری نشان از چالش‌های حقوقی موجود در این زمینه دارد. در میان موضوعات مورد بحث، نقش و چالش‌های حضور مشاوران و مددکاران اجتماعی در دادرسی کیفری اطفال و نوجوانان نیز به‌عنوان موضوعی مهم قابل توجه است. به‌منظور بهبود وضعیت، تأمین منابع و تجهیزات لازم، بررسی همه‌جانبه آسیب‌شناسی حقوق زنان و تقویت حضور و نقش مشاوران و مددکاران اجتماعی در روند قضایی، پیشنهادها مؤثری برای اصلاحات قضایی و قانونی ارائه شده است (اکبری و قناد، ۱۳۹۲: ۱۲۱-۱۴۶).

۵-۲- نیاز به تخصص و تجربه ویژه

هماهنگ در پیشگیری از وقوع جرم داشته باشند. افزایش تعامل بین این دو سازمان در فرآیند کشف جرم می‌تواند به کاهش آسیب‌پذیری کمک کند. در دهه‌های اخیر نظام قضایی و پلیس در ایران به سمت همکاری بیشتر و بهبود روش‌های نظارتی و قانون‌گذاری گرایش پیدا کرده‌اند که می‌تواند به بهبود شرایط جامعه و کاهش جرایم منجر شود (عبدالهی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۹۵-۲۲۰).

۴-۲- ارتقای احساس امنیت عمومی

تعامل مؤثر بین پلیس و سیستم قضایی برای ارتقای احساس امنیت عمومی حیاتی است. افزایش آگاهی عمومی نسبت به جرایم و شیوه‌های برخورد با آن توسط این دو نهاد می‌تواند ارتقای چشم‌گیری در احساس امنیت جامعه داشته باشد. همچنین هماهنگی و همکاری نیروی انتظامی و دستگاه قضایی در روند کشف جرم موجب کاهش جرم و افزایش اعتماد عمومی به دستگاه قضایی می‌شود، به‌ویژه بررسی نقش پلیس و تعامل آن با دستگاه قضایی در کاهش میزان جرم و جنایت گامی مهم در راستای تأمین امنیت عمومی است که نشان‌دهنده تأثیر فراوان این همکاری در جامعه است (مقدم، ۱۳۹۵: ۱۳).

۴-۳- صرفه‌جویی در تجهیزات سازمانی

صرفه‌جویی در تجهیزات سازمانی می‌تواند در بهبود عملکرد یگان‌های پلیس و سیستم قضایی تأثیر به‌سزایی داشته باشد. این دو نهاد با استفاده از تجهیزات پیشرفته و کارآمد می‌توانند روند کشف جرم را بهبود بخشند و با سرعت و دقت بیشتری با این فعالیت چالش‌برانگیز مقابله کنند. از مزایای صرفه‌جویی در تجهیزات سازمانی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- افزایش راندمان: استفاده از تجهیزات پیشرفته منجر به افزایش کارایی و سرعت در فعالیت‌های انبوه‌یابی می‌شود.

۲- کاهش خطا: استفاده از فناوری مناسب باعث کاهش خطا و افزایش دقت در فرآیند تعیین جرم می‌شود.

۳- افزایش هماهنگی: استفاده از تجهیزات مدرن منجر به هماهنگی بهتر بین نهادهای پلیس و دستگاه قضایی و بهبود روند کشف جرم می‌شود.

بهبود فعالیت‌های قضایی و حمایت از حقوق شهروندان مطرح شده است.

این نکات بر ضرورت همکاری دوره‌های قضایی، تقویت نقش مشاوران اجتماعی، تخصص در رسیدگی به دادگاه‌های اطفال، تحلیل جامع جرم‌شناسی و بهبود سیاست‌گذاری کیفری تأکید دارد.

۵-۴- محدودیت‌های قانونی

در حوزه جرم‌شناسی و جرایم علیه کودکان و زنان در ایران، محدودیت‌های قانونی به دلیل انبوهی از عوامل نشأت گرفته از نظام حقوقی کشور، از جمله دادرسی ترمیمی اطفال می‌تواند منجر به ناکارآمدی در اجرای سیاست‌های کیفری شود. برخی از چالش‌های موجود عبارت‌اند از پیچیدگی مسائل حقوقی، کاستی‌های سیستم عدالت کیفری و محدودیت‌های ترمیمی که منجر به ناتوانی در حفاظت از منافع کودکان و نوجوانان و ارائه حداکثر حمایت از قربانیان جنسی زیر ۱۸ سال می‌شود. مسائلی که ضرورت بهبود روند قضایی و اصلاح قوانین مربوط به این حوزه را در ایران نشان می‌دهد. بهبود روند قضایی و اصلاح قوانین معتبر و کارآمد می‌تواند به تقویت حقوق کودکان و نوجوانان و تضمین حمایت قانونی آن‌ها کمک کند (مرادی، ۱۳۹۴: ۲۲).

۶- اقدامات برای مقابله با چالش‌های قضایی

برای مقابله با چالش‌های قضایی در فرآیند جرم‌شناسی در جرایم کودکان و زنان در ایران، اقدامات مختلفی وجود دارد که می‌تواند به بهبود وضعیت کمک کند. این اقدامات عبارت‌اند از:

۱- ایفای نقش فعال پلیس برای تدوین طرح جامع پیشگیری از جرم.

۲- بهره‌گیری از فناوری‌های روز.

۳- محوریت در پیشگیری از جرایم کودکان و نوجوانان.

۴- نظارت بر مجرمان خطرناک با هدف حفاظت از جامعه.

۵- نقش دادرسی و دادگاه در پیشگیری از جرایم اطفال.

۶- تخصصی‌شدن دادرسی در دادگاه‌های اطفال.

تخصص و تجربه ویژه برای مقابله با چالش‌های قضایی در فرآیند جرم‌شناسی مربوط به جرایم علیه کودکان و زنان در ایران ضروری است. تحلیل حقوقی و جرم‌شناسی مسائل مربوط به بزهکاری اطفال و مسؤلیت کیفری آن‌ها از موضوعات مهم است. همچنین حقوق کیفری اطفال و نوجوانان و بررسی دادگاه‌ها و رویه‌های عملی در دادگاه‌های ایران نقش مهمی در این زمینه دارد. علاوه بر این، چالش‌های دادرسی ترمیمی اطفال در تعارض با قانون در نظام حقوقی ایران نشان از پیچیدگی‌ها و مسائل قابل توجه در روند قضایی مربوط به کودکان دارد. به‌طور کلی، تخصص و تجربه در زمینه حقوق جزا، جرم‌شناسی و فرآیندهای قضایی برای مدیریت بهینه چالش‌های قضایی در جرم‌شناسی جرایم علیه کودکان و زنان بسیار مهم است (یوسفی‌زاده، ۱۳۹۵: ۱۳).

۵-۳- مسائل فرهنگی و اجتماعی

مسائل فرهنگی و اجتماعی مرتبط با چالش‌های قضایی نقش مهمی در روند جرم‌شناسی جرایم علیه کودکان و زنان در ایران دارد. برخی از نکات کلیدی که مطالعات در این زمینه بر آن تأکید دارند، عبارت‌اند از:

تعامل ناکافی پلیس و دستگاه قضایی که موفقیت پلیس در کشف سریع و دقیق جرایم را کاهش داده و باعث نقص در انجام تحقیقات و رسیدگی مقدماتی شده است.

نقش و چالش‌های حضور مشاوران و مددکاران اجتماعی در جریان دادرسی کیفری اطفال و نوجوانان که به‌عنوان عاملی مؤثر در روند قضایی مطرح شده است.

تخصص در رسیدگی به دادگاه‌های اطفال در ایران و ایتالیا که به‌منظور بهبود روند قضایی و حمایت از حقوق کودکان و نوجوانان مطرح شده است.

تحلیل جرم‌شناختی مسؤلیت کیفری نوجوانان و راهکارهای پیشگیری از بزهکاری آن‌ها که به‌عنوان یک موضوع مهم در جرم‌شناسی مطرح شده است.

تحول سیاست جنایی تقنینی در حوزه جرم‌شناسی فرهنگی با رویکردی انتقادی به چالش‌های آن در ایران که در راستای

برای تهیه منابع و تجهیزات مدرن برای بخش‌های جرم‌شناسی، در نظر گرفتن ابزارهای لازم برای بررسی صحنه جرم و پزشکی قانونی دیجیتال ضروری است. برای بررسی صحنه جرم، اقلام ضروری برای افسران اولین واکنش شامل کاغذ بسته‌بندی، کیسه‌های خطرات زیستی، فرم‌های رضایت/ جستجو، نوار مانع صحنه جرم، جعبه کمک‌های اولیه، شماره، چراغ‌قوه و باتری‌های اضافی، نشانگر، دفترچه یادداشت، کیسه‌های کاغذی و محافظ شخصی است. علاوه بر این، کارکنان صحنه جرم باید مواردی مانند کیت‌های جمع‌آوری خون، کیت‌های اسناد الگوی لکه خون، کیت‌های حفاری، کیت‌های اثر انگشت، کیت‌های قالب‌گیری، کیت‌های بالابر چاپ الگو، کیت‌های جمع‌آوری شواهد ردیابی و کیت‌های مسیر را داشته باشند (نجفی ابرندآبادی و گلدوزیان، ۱۳۹۶: ۹-۴۶).

۳-۶- اصلاح قوانین مربوط به جرایم اطفال و زنان

اصلاح قوانین مربوط به جرایم علیه کودکان و زنان موضوعی حیاتی و حساس است که نیازمند توجه و اقدام فوری است. این اصلاحات می‌تواند شامل تشدید مجازات برای جرایم علیه کودکان و زنان، تعیین قوانین دقیق‌تر برای پیشگیری از این جرایم، تقویت سیستم حمایتی و حمایتی از کودکان و زنان، افزایش آگاهی عمومی در مورد حقوق آن‌ها و ترویج فرهنگ احترام به حقوق زنان باشد. در جرایم مربوط زنان و کودکان این اصلاحات با همکاری نهادهای قضایی، قانون‌گذاری، اجتماعی و فعالان حقوق بشر می‌تواند به بهبود وضعیت حقوق بشر و رفاه اجتماعی در جامعه کمک کند (ترکمنی و کردعلیوند، ۱۴۰۱: ۱۷۹-۲۰۶).

۴-۶- افزایش آگاهی عمومی درباره اهمیت جرم‌شناسی در جرایم اطفال و زنان

افزایش آگاهی عمومی در مورد اهمیت جرم‌شناسی در جرایم علیه کودکان و زنان حیاتی است. جرم‌شناسی به‌عنوان یک رشته علمی که به تجزیه و تحلیل شواهد فیزیکی در جرایم مختلف می‌پردازد، نقش به‌سزایی در رسیدگی و رسیدگی به جرایم علیه کودکان و زنان دارد. با بررسی آثار و شواهد فیزیکی در پرونده‌های کیفری مانند آزمایش DNA، تجزیه و تحلیل اثرات مواد مخدر و سموم، ردیابی آثار جراحات و صدمات بدنی،

همچنین قانون حمایت از کودکان و نوجوانان مصوب ۱۳۹۸ از ابداعات قانون‌گذار برای پیشگیری از کودک‌آزاری است. این اقدامات و قوانین با همکاری مؤثر سازمان‌های مختلف، قضات، پلیس و فعالان حقوق بشر می‌تواند حمایت از حقوق کودکان و زنان در برابر جرایم را به میزان قابل توجهی بهبود بخشد.

۱-۶- افزایش تخصص جرم‌شناسان در حوزه جرایم اطفال و زنان

برای افزایش تخصص جرم‌شناسان در زمینه جرایم اطفال و زنان می‌توان از چند روش اصلی اطلاع‌رسانی استفاده کرد:

۱- تحلیل جرم‌شناسی: از تحلیل‌های جرم‌شناسی برای ارتقای تخصص جرم‌شناسان در این زمینه استفاده می‌شود. این تجزیه و تحلیل‌ها به شما کمک می‌کند تا مزایا و معایب راه‌های مختلف ارتباط اختلالات عصبی و جرایم خشونت‌آمیز نوجوانان را درک کنید.

۲- تخصیص شعب تخصصی: به‌منظور ارتقای نظام حقوقی در این حوزه می‌توان شعب تخصصی دادگاه‌های عمومی را برای رسیدگی به جرایم اطفال و نوجوانان اختصاص داد، یعنی در این شاخه‌ها جرم‌شناسان متخصص در این زمینه به کار گرفته می‌شوند.

۳- قانون جدید مجازات اسلامی: از قانون جدید مجازات اسلامی برای ارتقای تخصص جرم‌شناسان در این زمینه استفاده می‌شود. این قوانین به‌طور خاص به جرایم علیه کودکان و نوجوانان می‌پردازد.

۴- مقالات و تحقیقات علمی: برای ارتقای تخصص جرم‌شناسان در این زمینه می‌توان از مقالات و تحقیقات علمی در این زمینه استفاده کرد.

۵- حقوق کیفری اطفال و نوجوانان: برای ارتقای تخصص جرم‌شناسان در این زمینه می‌توان به حقوق کیفری اطفال و نوجوانان توجه کرد. این حوزه تخصصی در حقوق جزا و جرم‌شناسی، حقوق کیفری اطفال و نوجوانان می‌باشد (شکرچی زاده و نوذری، ۱۳۹۵: ۱۹).

۲-۶- تأمین منابع و تجهیزات مدرن برای ادارات جرم‌شناسی

چهارچوب قانون تشکیل دادگاه اطفال بزهکار مصوب ۱۳۳۸ و مطابق ماده ۲۲۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۷۸، تکالیف قانونی ضابطین دادگستری به دادرسان مراجع قضایی اطفال سپرده شده است.

لازم به ذکر است، در چهارچوب ماده ۳۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، به منظور حسن اجرای وظایف ضابطان در مورد این دسته از مجرمان، پلیس ویژه در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تشکیل می‌شود. در همین راستا، ماده ۴۲ قانون آیین دادرسی کیفری مقرر می‌دارد: «بازجویی و تحقیقات از زنان و افراد نابالغ در صورت امکان باید توسط ضابطان آموزش دیده زن و با رعایت موازین شرعی انجام شود.»

با این همه، تأسیس پلیس ویژه بدون لحاظ الزامات خاص این دسته از مجرمان و نیز عدم استفاده از سازوکارهای خاص اثرگذار نیست و این وضع موجب کاهش اقدامات اثربخش ضابطین خواهد بود، البته برای ایجاد کارآمدی و بهره‌وری ضابطین باید نظام سازمانی، ایجاد ساختار آموزشی نظام‌مند، تعیین سازوکارهای رفتاری و ارتباطی اثربخش، بهره‌گیری از فرآیند انجام مصاحبه‌های خاص، پیش‌بینی الزامات اجرایی قابل اجرا توسط ضابطین و اجرای سازوکارهای پیشگیرانه است.

نتیجه‌گیری

شناخت آسیب‌های میان ارتباط ضابطین دادگستری با مراجع قضایی در فرایندهای جرم‌یابی در قالب‌های خرد و کلان بروز و ظهور پیدا می‌کنند که این امر از نحوه عملکرد نامناسب در مواجهه با مسائل گوناگون قضایی و حقوقی ایجاد می‌شوند. نبود اهتمام مورد ضرورت برخی از سطوح و ظرفیت‌های لازم در چهارچوب مراجع قضایی برای ایجاد بستری لازم برای جرم‌یابی در چهارچوب برنامه‌های ملی و حتی مقررات حاکم، عدم عنایت نظام قضایی به ادله اثبات علمی ارتکاب جرایم و فقدان بانک اطلاعاتی جرم‌یابی، نبود آگاهی لازم دادرسان با علوم جرم‌یابی، اصدار برخی دستورهای غیرقابل اجرا موجباتی را برای ایجاد چالش‌هایی در نظام قضایی فراهم آورده است که امکان تعامل را میان ارتباط ضابطین دادگستری با مراجع قضایی دچار ضعف کرده است. از این رو چنین مسائلی ضمن

به کشف حقایق پنهان و کمک به دادگاه‌ها در صدور احکام عادلانه کمک می‌کند (شکرچی‌زاده و نودری، ۱۳۹۵: ۱۹).

آگاهی عمومی در مورد این موضوع می‌تواند منجر به درک بهتر روش‌ها و فن‌های جدید جرم‌شناسی شود که در تحقیقات آشکار و پنهان جرم استفاده می‌شود. همچنین افزایش آگاهی نسبت به نقش جرم‌شناسان در رسیدگی به جرایم عمومی به‌ویژه در جرایم کودکان و زنان، همکاری مردم با نهادهای قضایی و پلیس را برای کمک به شناسایی و برخورد با این نوع جرایم افزایش می‌دهد (مرادی، ۱۳۹۴: ۲۲).

۵-۶- همکاری بین نهادهای مختلف مربوط به جرم‌شناسی و حقوقی

همکاری بین بخش‌های مختلف جرم‌شناسی و حقوقی بسیار مهم است. این همکاری می‌تواند به افزایش اطلاعات در زمینه جرم‌شناسی و حقوق و بهبود روند حقوقی و جرم‌شناسی کمک کند. به عنوان مثال، قوه قضاییه، دادگاه‌ها، سازمان‌های حقوقی و بخش‌های جرم‌شناسی می‌توانند برای به‌دست‌آوردن اطلاعات بیشتر و کمک به بهبود کیفیت خدمات حقوقی و جرم‌شناسی با یکدیگر همکاری کنند. همچنین این همکاری می‌تواند به بهبود روند قانونی و جرم‌شناسی کمک کند و به افزایش اعتماد عمومی به نظام حقوقی و جرم‌شناسی کمک کند (امین‌آقایی، ۱۳۸۸: ۵۷-۷۶).

۶-۶- تأسیس پلیس ویژه

ضرورت تشکیل پلیس ویژه را باید در اهمیت نخستین برخورد نیروی انتظامی با اطفال و زنان بزهکار قلمداد کرد. نحوه مواجهه، امکان اثرگذاری بر ایجاد نگرش را نسبت نظام اجتماعی و دولت ایجاد خواهد کرد.

البته این وضع ممکن است با توجه به نحوه برخورد قهرآمیز ضابطین غیرمتخصص موجبات آسیب‌رسانی قابل ملاحظه‌ای برای اطفال و زنان ایجاد نماید. از این رو باید اذعان شود با توجه به عدم وجود تأسیس حقوقی پلیس ویژه در اسناد بین‌المللی، اما می‌توان اظهار داشت که مسأله اساسی برای این امر وجود مصالح حاکم در رعایت حقوق اطفال و زنان است که با تأسیس آن این امر امکان‌پذیر خواهد بود. بر این اساس هست که در

فرهنگ برای ایران بسیار مهم است. با اتخاذ رویکردی جامع که شامل اصلاحات قانونی، ظرفیت‌سازی، افزایش آگاهی و مشارکت جامعه است، ایران می‌تواند گام‌های مهمی در رسیدگی به چالش‌های قضایی در فرآیند جرم‌شناسی جرایم علیه اطفال و زنان بردارد.

ملاحظات اخلاقی: در این پژوهش تمامی ملاحظات اخلاقی رعایت گردیده است.

تعارض منافع: نگارش این مقاله، فاقد هرگونه تعارض منافی بوده است.

سهم نویسندگان: در این پژوهش، نویسنده به‌عنوان نویسنده اصلی و مسؤول است.

تشکر و قدردانی: ابراز نشده است.

تأمین اعتبار پژوهش: این پژوهش بدون تأمین مالی انجام گرفته است.

منابع و مأخذ

- اصغرزاده، سمیه و نوبهار، زهرا (۱۳۹۴). «چشم‌اندازهای مسؤولیت‌های پلیس اطفال و نوجوانان در پیشگیری از جرم». فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، ۱۰(۳۵): ۱-۱۵.

- اعظم کریمایی، علی؛ مرادیان، محسن و عباسی، علی (۱۳۸۹). «نقش نیروی انتظامی در تأمین امنیت اجتماعی». فصلنامه پژوهش‌های دانش انتظامی، ۱۲(۲): ۷-۵۰.

- اکبری، مسعود و قناد، فاطمه (۱۳۹۲). «سیاست کیفری ایران در قبال اطفال و نوجوانان بزه‌دیده گردشگری جنسی». فصلنامه پژوهش حقوق کیفری، ۲(۵): ۱۲۱-۱۴۶.

- امین‌آقایی، مهرناز (۱۳۸۸). «نقش همکاری خانواده و پلیس در پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی». فصلنامه پژوهش‌های انتظام اجتماعی، ۱(۲): ۶۱-۸۰.

- آبروشن، هوشنگ؛ سایبانی، علیرضا؛ غلامی، حسین و رضوی فرد، بهزاد (۱۴۰۰). «واکاوی چالش‌های حقوقی شبهات ناظر به رشد نوجوانان در قانون مجازات اسلامی». فصلنامه تحقیقات حقوقی، ۲۴(۹۳): ۳۰۳-۳۲۴.

کاهش و تعدیل توفیق ضابطین دادگستری در کشف جرایم، تحقیقات مقدماتی و حتی فرایندهای دادرسی را در نظام قضایی با چالش‌های قابل ملاحظه‌ای روبه‌رو می‌سازد که از جمله آن می‌توان به اطلاع دادرسی اشاره کرد.

چالش‌های نظام قضایی ایران در فرآیند جرم‌انگاری جرایم علیه کودکان و زنان پیچیده و چندوجهی است، درحالی‌که تلاش‌هایی برای رسیدگی به این مسائل از طریق قوانین و اصلاحات قانونی صورت گرفته است، هنوز چالش‌های مهمی وجود دارد که باید بر آن‌ها غلبه کرد. یکی از چالش‌های کلیدی، اجرای قوانین و مقررات موجود با هدف حمایت از کودکان و زنان است. علی‌رغم وجود قوانینی برای رسیدگی به جرایمی مانند خشونت خانگی، کودک‌آزاری و تجاوز جنسی، اغلب شکاف‌هایی در اجرا و اجرا وجود دارد. این می‌تواند به دلیل عوامل مختلفی، از جمله کمبود منابع، آموزش ناکافی مقامات مجری قانون و کارکنان قضایی، نگرش‌های اجتماعی و هنجارهای فرهنگی باشد. چالش دیگر فقدان سازوکارهای جامع جمع‌آوری داده‌ها و گزارش‌دهی جرایم علیه کودکان و زنان است. بدون داده‌های دقیق در مورد شیوع این جنایات، ارزیابی اثربخشی قوانین و سیاست‌های موجود، شناسایی روندها و تخصیص مؤثر منابع می‌تواند دشوار باشد.

به هر روی، نقش مراجع حاکمیتی به‌ویژه قوه مقننه و مجریه در زمینه حمایت حداکثری از اطفال و زنان را نباید نادیده گرفت که این امکان را دارند تا از طریق تصویب مقررات خاص، تخصیص بودجه به برنامه‌های فرهنگی، آموزشی و تربیتی و بازبینی در ساختار مراجع مرتبط نظیر مدارس و دانشگاه‌ها و البته نظارت و بازرسی قوی بر آن‌ها صورت پذیرد.

علاوه بر این، ممکن است انگ‌های اجتماعی و موانع فرهنگی وجود داشته باشد که مانع از آمدن قربانیان و عدالت‌خواهی شود. این امر می‌تواند منجر به گزارش ناکافی جنایات علیه کودکان و زنان شود که منجر به عدم پاسخگویی مجرمان می‌شود. برای مقابله با این چالش‌ها، ادامه کار در راستای تقویت چهارچوب قانونی، بهبود ظرفیت اجرای قانون، افزایش سازوکارهای جمع‌آوری داده‌ها، افزایش آگاهی در مورد حقوق کودکان و زنان، ارائه خدمات حمایتی برای قربانیان و ترویج

- کنعانی، اکبر؛ عصار، محمدتقی؛ حسینیان، شهامت و بارانی، محمد (۱۳۹۹). «راهبردهای پلیس در پیشگیری از جرایم اطفال و نوجوانان». *پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده*، ۸(۱): ۹۱-۱۲۲.

- مرادی، خدیجه (۱۳۹۴). «تحلیل وضعیت قضایی کودکان از منظر حقوق ایران و کنوانسیون حقوق کودک و تأثیر آن بر نظم و امنیت جامعه». *فصلنامه دانش انتظامی کرمانشاه*، ۶(۲۲): ۸۳-۱۰۰.

- مردانی، سمیه و میرشکاران، یحیی (۱۴۰۱). «شناخت منظومه فکری مقام معظم رهبری در باب نقش و وظایف نیروی انتظامی و بستر شکل‌گیری پلیس اسلامی». *نشریه توسعه‌سازمانی پلیس*، ۱۹(۲): ۹۳-۱۲۷.

- مقدم، عامر (۱۳۹۵). *افتراقی‌شدن مراجع رسیدگی‌کننده به جرایم اطفال و نوجوانان در حقوق کیفری ایران*. شیراز: کنفرانس جهانی روان‌شناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی در آغاز هزاره سوم.

- نجفی ابرندآبادی، علی‌حسین و گلدوزیان، حسین (۱۳۹۶). «جرم‌شناسی پست‌مدرن و رویکرد آن به جرم و علت‌شناسی جنایی». *فصلنامه پژوهش حقوق کیفری*، ۶(۲۳): ۹-۴۶.

- نجفی توانا، علی و نظری، محمد (۱۳۹۲). «تحلیل آماری اشتباهات قضایی در افزایش جرم». *ماهنامه کانون*، ۱۴۰: ۶۱-۹۲.

- یوسفی‌زاده، معصومه (۱۳۹۵). «مطالعه تطبیقی خدمات عمومی و عام‌المنفعه به‌عنوان کیفر جایگزین حبس اطفال و نوجوانان در قانون جدید مجازات ایران و اسناد بین‌المللی». *فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی*، ۲(۳): ۲۰۱-۲۱۳.

- بارانی، محمد (۱۳۹۸). «بررسی نقش، اختیار و رفتار پلیس در دادرسی ویژه اطفال و نوجوانان». *فصلنامه پژوهش‌های دانش انتظامی*، ۲۱(۱): ۱-۲۸.

- ترکمنی، شادی و کردعلیوند، روح‌الدین (۱۴۰۱). «کارکردهای پلیس ترمیمی ویژه اطفال؛ رویکرد تطبیقی استرالیا». *نشریه پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی*، ۱۰(۱۹): ۱۷۹-۲۰۶.

- خرسندآستانجین، هادی و ارجمند، مسعود (۱۳۹۸). «ارزیابی جایگاه پلیس ویژه اطفال و نوجوانان در قضاوت‌دایی». *فصلنامه فقه، حقوق و علوم جزا*، ۴(۱۲): ۶۷-۷۵.

- شکرچی‌زاده، محسن و نوذری، زهره (۱۳۹۵). «سیاست جنایی تقنینی در قبال اطفال و نوجوانان بزهکار براساس قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲». *فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی*، ۳(۹): ۱۵۷-۱۶۶.

- شهانقی، محمد و مقیمی، مهدی (۱۴۰۲). «قضاوت‌دایی از اطفال و نوجوانان بزهکار در پرتو لایحه پلیس ویژه اطفال و نوجوانان، مصوب سال ۱۴۰۰ (با نگاهی به تجربه نظام حقوق کیفری انگلستان)». *فصلنامه آموزه‌های فقه و حقوق جزا*، ۲(۳): ۶۵-۸۴.

- عبدالهی، سامان؛ بیرانوند، رضا و یاراحمدی، حسین (۱۳۹۷). «پیشگیری اجتماعی از بزهکاری اطفال با تأکید بر نقش پلیس ویژه اطفال». *فصلنامه پژوهش‌های انتظام اجتماعی*، ۱۰(۱): ۱۹۵-۲۲۰.

- کاملی، محمدجواد و امیدی‌کاردان، رضا (۱۳۸۹). «عوامل مؤثر بر توانمندسازی پلیس آگاهی در کشف خودروهای مسروقه». *فصلنامه کارآگاه*، ۲(۳): ۶-۲۸.

- کشتکار، فرشته؛ مرادی، مریم و عسگرخانی، ابومحمد (۱۴۰۰). «آسیب‌شناسی مسؤلیت بین‌المللی دولت‌ها در اعمال تحریم‌های ناقض حقوق بشر زنان و کودکان از منظر ملاحظات حقوق بنیادین بشری (مطالعه موردی تحریم‌ها علیه جمهوری اسلامی ایران)». *نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی (جغرافیای انسانی)*، ۱۳(۳): ۷۱۷-۷۳۵.